

ANALIZA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2018r.

Charakterystyka gminy Biały Bór.

Gmina Biały Bór zajmuje powierzchnię 26.956 ha, w powiecie szczecineckim zajmuje trzecie miejsce pod względem wielkości wśród 6 gmin. W skład Gminy wchodzi 17 sołectw. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. na terenie miasta i gminy zameldowanych było na pobyt stały 5 138 osoby, w tym: - na terenie miasta 2065 osób; - na terenie gminy 3073 osób. W tworzeniu struktury gospodarczej naszego regionu zasadniczą rolę odgrywa rolnictwo.

Zgodnie z art. 3. ust. 2 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności m.in. dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Z cytowanych zapisów wynika, że analiza powinna być opracowywana corocznie. W ustawie brak jest określonej jednoznacznie sankcji związanych z nieprzeprowadzeniem takiej analizy. Jednakże w praktyce bez przeprowadzenia takiej analizy gmina nie dysponuje informacjami niezbędnymi do realizacji szeregu zadań określonych w ustawie.

Znaczna część informacji konieczna jest chociażby jako element uzasadnienia przy podejmowaniu uchwał dotyczących zmiany stawki opłat.

I. Wstęp.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jednym z zadań Gminy jest dokonanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznej i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

II. Zagadnienia ogólne.

Ogólna poprawa gospodarki odpadami w gminie

Zadania własne gminy:

Systematyczne informowanie mieszkańców gminy o zasadach funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w gminie oraz o metodach, które pomagają eliminować wytwarzane odpady. Objęcie umowami na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy. Organizacja akcji edukacyjnych związanych z segregacją odpadów w gminie. Systematyczna likwidacja dzikich wysypisk. Monitoring zrekultywowanego składowiska odpadów w Białym Borze.

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Biały Bór nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartymi umowami były wywożone i zagospodarowywane poza terenem gminy.

W okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018 r. odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany były przez firmę REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice, zgodnie z umową nr 107/2017 z dnia 28 grudnia 2015 r., która została zawarta na okres od 01.01.2017r. do 31.12.2019r. oraz z Międzygminnym Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym zgodnie z umowa nr 141/2015 zawartą dnia 30 grudnia 2015r.

Na terenie Gminy Biały Bór nie zorganizowano punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (tzw. PSZOK). Aktualnie Gmina przystąpiła do realizacji tego zadania.

Ogółem w 2018 r. na składowiska zewnętrzne przekazano odpady komunalne zmieszane w ilości 1021,888 Mg do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym. W powyższym wykazie znajdują się odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych, w ilości 757, 040 Mg.

2. Potrzebne inwestycje związane z gospodarowaniem odpadów komunalnych.

Potrzebną inwestycją związaną z gospodarowaniem odpadów komunalnych jest utworzenie PSZOK-u w gminie Biały Bór.

3. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

W 2018r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, przedstawiało się jak poniżej

W 2018 r. odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy Biały Bór, realizowany był przez firmę: REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice, zgodnie z umową nr 107/2017 z dnia 28 grudnia 2017 r., która została zawarta na okres od 01.01.2017r. do 31.12.2019r. Koszt odbioru i unieszkodliwiania odpadów komunalnych z posesji zamieszkałych wynosi: 549 224,52 zł.

4. Liczba mieszkańców.

- a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2016r. – 5138 osób,
- b) systemem objęto 3842 osób w tym :
 - ilość mieszkańców deklarujących segregację odpadów komunalnych - 2995 osób,
 - ilość mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów komunalnych - 847 osób.
- c) liczba gospodarstw domowych z których zostały odebrane odpady komunalne - 1418

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6-12. ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2018 roku w toku weryfikacji umów stwierdzono, że łącznie 65 właścicieli nieruchomości niezamieszkałych posiada umowy na korzystanie z usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w tym: 20 umów zawarte z REMONDIS SANITECH Sp. z o. o Poznań Oddział Barwice oraz 45 umów zawartych z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Szczecinku.

6. Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Gminy.

Ogółem w 2018 r. na terenie gminy wytworzono odpady komunalne zmieszane w ilości 1021,888 Mg z czego 757,040 Mg to odpady zmieszane odebrane z posesji zamieszkałych. W gminie prowadzona jest również selektywna zbiórka odpadów, która przedstawia się wg. poniższego zestawienia:

l.p.	Nazwa odpadów	Ilość w Mg
1	Opakowania z papieru i tektury	12,325
2	Opakowania ze szkła	106,560
3	Opakowania z tworzyw sztucznych	35,399
4	Opakowania z metalu	13,383
5	Odpady ulegające biodegradacji (odebrane bezpośrednio z posesji)	126,618
6	Odpady wielkogabarytowe	105,540
7	Gruz ceglany	9,000

Na terenie gminy odpady problemowe takie jak:

- a. zużyte baterie i małe akumulatory - zbierane są do pojemników wystawionych w szkołach w punktach handlowych i w budynku Urzędu Miejskiego. Koordynatorem jest Urząd Miejski;
- b. przeterminowane leki - zbierane są do pojemników wystawionych w dwóch aptekach na terenie Białego Boru;
- c. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mieszkańcy oddają podczas organizowanych zbiórek łącznie z odpadami wielkogabarytowymi;
- d. akumulatory – zakład napraw samochodów podczas zakupu nowego akumulatora odbiera zużyty;
- e. opony – posiadacze zużytych opon przekazują je bezpośrednio uprawnionym podmiotom, które oferują swoją usługę w zakresie ich odbioru; lub przekazano podczas zbiórki odpadów wielkogabarytowych

Działania edukacyjno-ekologiczne prowadzone na terenie gminy w 2018 r.

Działania edukacyjno-ekologiczne przeprowadzone zostały w Przedszkolu Miejskim w Białym Borze, Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza w Białym Borze, Szkole Podstawowej im. J. Tuwima w Drzonowie, Szkole Podstawowej nr 2 w Białym Borze, Zespole Szkół nr 7 w Białym Borze oraz w I Liceum Ogólnokształcącym im. Tarasa Szewczenki w Białym Borze.

Mając na celu uświadamianie przedszkolaków o szkodliwości spalania odpadów, oraz konieczności szukania innych źródeł energii, przeprowadzono edukację przedszkolaków w formie pogadanek i zajęć terenowych. Wiodącymi tematami były: „Segregować każdy może”, „Kodeks małego ekologa”, „Co to jest ekologia”, „Dzień Ziemi”, „Jaki długo będzie bić zielone serce”, „Wielkie sprzątanie-podejmowanie działań za rzecz ochrony środowiska”, „Moja ziemia” zabawa –odgrywanie scenek o tematyce ekologicznej, udział w „Akcji Sprzątanie Świata”. Edukacja dzieci w formie zajęć edukacyjnych, pogadanek i zajęć terenowych

Mając na celu uświadamianie uczniów szkół podstawowych i szkół średnich w zakresie przeprowadzanych w formie pogadanek i wykładów uzupełniających, których tematem było uświadamianie uczniów w zakresie: szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, korzyści płynące z podłączenia do scentralizowanych źródeł ciepła, termomodernizacji, promocji nowoczesnych niskoemisyjnych źródeł ciepła i innych działań mających na celu ochronę powietrza, energetyka w Polsce, znaczenie OZE dla środowiska, zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego (źródła i skutki zanieczyszczeń w Polsce), obszary ekologicznego zagrożenia – konwencjonalne i niekonwencjonalne sposoby pozyskiwania energii elektrycznej, ich wpływ na środowisko, zasoby przyrody – odnawialne i nieodnawialne, skutki nasilenia efektu cieplarnianego i sposoby przeciwdziałania temu zjawisku, globalne skutki zanieczyszczenia środowiska; globalne ocieplenie klimatu: przyczyny i konsekwencje, odpady w środowisku (rodzaje i źródła odpadów, sposoby zagospodarowania odpadów), mój wkład w ochronę środowiska (segregowanie odpadów, sposoby

oszczędzania wody, przemiany energii-od węgla do źródła prądu). Celem spotkań było podniesienie zakresu wiedzy młodych ludzi odnośnie szkodliwości następstw spalania odpadów w paleniskach domowych, troska o ochronę środowiska w którym żyjemy.

7. Osiągnięte poziomy recyklingu.

1. Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania: - 0 % (nie uwzględniono odpadów poddanych bezpośredniemu kompostowaniu na posesjach mieszkańców. Gmina nie prowadzi takiej statystyk).
2. Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła odebranych z obszaru gminy: - 37,29 %.
3. Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 81,67 %.

IV. Opłaty z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w okresie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r.

Wszyscy właściciele nieruchomości zamieszkałych położonych na terenie Miasta i Gminy Biały Bór, zobowiązani zostali do wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustaleniami zawartymi w uchwale nr XVII/1134/2016 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 22 czerwca 2016r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty.

Deklarowaną kwotę należało wpłacać do 15-go dnia każdego miesiąca za dany miesiąc. Zgodnie z podjętą uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty, na terenie naszej gminy zostały przyjęte następujące stawki opłat:

- a) 10,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
- b) 16,00 zł (na osobę za każdy miesiąc) – opłata za odpady komunalne zbierane w sposób nieselektywny.

Jednocześnie uchwałą ustalono ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- a) 60, 00 zł (rocznie) - opłata za odpady komunalne zbierane w sposób selektywny,
- b) 96, 00 zł (rocznie) - opłata za odpady komunalne zbierane w sposób nieselektywny.

Przypis opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniósł **526 736,00 zł**. Na poczet opłaty wpłacono: **516 852,65**. Zaległości na dzień 31.12.2018 r. wyniosły **96 723,90zł**.

Pracownicy Urzędu Miejskiego obsługujący system gospodarki odpadami komunalnymi na bieżąco aktualizują bazę gospodarstw domowych, które są zobowiązane do gospodarowania wytworzonymi odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązującym prawem miejscowym.

V. Koszty obsługi systemu w okresie do od 1.01.2018r do 31.12.2018r.:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota
1	Wydatki ogółem	534 401,42
2	RAZEM WYDATKI 2018 ROKU	534 401,42
3	Zadeklarowane przez mieszkańców opłaty	526 736,00
4	Wpłaty mieszkańców, w tym:	516 852,65
a	Nadpłaty wniesione przez mieszkańców	6 141,73
b	Wpłaty na poczet zaległości z lat ubiegłych	27 073,20
5	Zaległości mieszkańców na 31.12.2018	96 723,90
6	Ile gmina dołożyła w 2018 roku do realizacji tzw. "Ustawy śmieciowej" (wiersz 2-(4- 4a-4b)) bez uwzględniania zaległości za 2018 rok	50 763,70

ANALIZA KOSZTÓW OBSŁUGI SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI na terenie GMINY BIAŁY BÓR za 2018 r.

OPIS WYDATKU		UWAGI
Obsługa odbioru i zagospodarowania odpadów przez REMONDIS i Wardyń Górny	490 108,47	
Koszty wynagrodzeń	40 041,33	Wynagrodzenia i pochodne
Opłata za oprogramowanie	2 092,66	
delegacje	96,96	
Usługi pocztowe	2 062,00	
RAZEM WYDATKI	534 401,42	
Zaległości mieszkańców (ogółem)	96 723,90	

Opłata została naliczona na podstawie złożonych przez mieszkańców deklaracji. Łącznie mieszkańcy zadeklarowali, że za okres od 01.01.2018 roku do 31.12.2018 roku wpłacą do gminy kwotę **526 736,00 zł**. Jednak rzeczywistych wpłat było mniej, bo wpłynęło **516 852,65 zł**, w tym **6 141,73 zł** stanowiły nadpłaty wniesione przez niektórych mieszkańców na poczet 2019 roku.

Porównując zatem dochody, jakie uzyskiwała gmina w 2018 roku, po odjęciu wpływów na poczet zaległości z lat 2017 i wcześniej oraz odjęciu nadpłat na poczet 2019 roku, z wydatkami jakie musiała ponieść, to jasno należy podkreślić, że gmina musiała dołożyć z innych środków kwotę **50 763,70 zł**. A zatem gmina nie zarabia na tym zadaniu, ale ponosi jeszcze dodatkowe koszty.

W ramach windykacji wysłano 419 upomnień na kwotę 59 607,09 zł

ILOŚĆ mieszkańców deklarujących segregację odpadów	- 2995 osób
ILOŚĆ mieszkańców niedeklarujących segregację odpadów	- 847 osób
RAZEM ilość mieszkańców objętych systemem	- 3842 osób

GOSPODARSTW DOMOWYCH objętych systemem - 1353

OGÓŁEM odebrano z posesji zamieszkałych 757,040 Mg odpadów tj. 757040 kg.

NALICZONE należności (zadeklarowane wpływy) za okres od 01.01.2018 roku do 31.12.2018 roku wynosiły **526 736,00 zł** (osoby fizyczne 389 338,00 zł oraz osoby prawne tj. Spółdzielnie Mieszkaniowe i Wspólnoty Mieszkaniowe 137 398,00 zł.)

NADPŁATA mieszkańców na poczet 2018 r. - **6 141,73 zł.**

ZAŁEGŁOŚCI mieszkańców w opłatach do 31 grudnia 2018 r. - **96 723,90 zł.**

WPLYWY z opłat mieszkańców w 2018r. - **516 852,65 zł.**

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od jednego mieszkańca:

534 401,42 zł : 3842 osób = **139,09zł**

KOSZT odbioru odpadów komunalnych od 1 gospodarstwa domowego:

534 401,42 zł : 1353 gosp. domowe = **394,98 zł**

KOSZT odbioru 1 kg odpadów komunalnych: 534 401,42 zł. : **757040 kg = 0,71 zł.**

IŁOŚĆ odebranych odpadów komunalnych w kg. w przeliczeniu na 1 osobę:

757040 : 3842 = 197,04 kg.

W stosunku do 2017 r. ilość odebranych odpadów w kg. w 2018 r. w przeliczeniu na 1 osobę uległa zwiększeniu o 17,05 kg.

VI. Wyposażenie mieszkańców w pojemniki do segregacji.

W ramach systemu wyposażono wszystkich mieszkańców w pojemniki i worki do zbierania odpadów komunalnych zarówno zmieszanych jak i segregowanych.

Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach 120 l lub 240 l w zabudowie jednorodzinnej miasta i wsi oraz odbierane w systemie „odbioru bezpośredniego”. Natomiast w rejonach zabudowy wielorodzinnej odpady gromadzone są w pojemnikach 1100 l w systemie „donoszenia” – głównie na osiedlach i w miejscach użyteczności publicznej. Wywóz odpadów odbywał się śmieciarkami na czyste składowiska odpadów w Wardyniu Górnym.

Podsumowanie

Oceniając obecny stan gospodarki odpadami na terenie miasta i gminy Biały Bór należy zwrócić uwagę na kilka aspektów:

1. Za jeden z ważniejszych elementów można uznać, że w okresie sprawozdawczym znacznie zwiększyła się liczba właścicieli nieruchomości, którzy mają uregulowany stan prawny w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Jest to problem wymagający ciągłej kontynuacji, gdyż objęcie systemem 100 % mieszkańców wytwarzających odpady komunalne jest dosyć trudne z uwagi na: - zmiany miejsc zamieszkania - zmiany liczebności osób zamieszkujących dane gospodarstwa domowe, co powoduje konieczność aktualizacji złożonych deklaracji lub też celowe zaniżanie ilości osób w gospodarstwach domowych, aby uniknąć wyższych opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

2. W zakresie odpadów biodegradowalnych tzw. kuchennych i konieczności redukcji ich składowania, najlepszym sposobem maksymalizacji wykorzystania frakcji organicznej jest skierowanie ich do kompostowania co przyczyni się do zmniejszenia uciążliwości dla środowiska przyrodniczego oraz spowoduje uzyskiwanie materiału w postaci kompostu znajdującego zastosowanie w gospodarce ogrodniczo-rolnej. Sytuacja taka zaistniała z powodu braku kompostowni w najbliższej okolicy.

3. Jednym z podstawowych warunków właściwej gospodarki odpadami w gminie Biały Bór jest włączenie się do udziału w jego realizacji wszystkich mieszkańców. Wiąże się to z potrzebą zmiany podejścia do środowiska, w którym człowiek przebywa oraz związaną z tym wszechstronną edukacją ekologiczną. Właściwie realizowane przedsięwzięcia edukacyjne przyczyniają się docelowo do ograniczania negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

4. Tak zwane „dzikie wysypiska” utworzone w poprzednich latach wykazywały negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze. Były elementem zaburzającym krajobraz i stanowiły zagrożenie dla czystości zasobów wód podziemnych, wód powierzchniowych oraz gleb, w związku z czym 2018 roku zostały podjęte kroki celem zlikwidowania wszystkich dzikich wysypisk na terenie gminy Biały Bór.

5. Gmina podjęła działania związane z utworzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK) takich jak np.: stare odbiorniki radiowe i telewizyjne, drukarki, przeterminowane farby i lakiery syntetyczne, świetlówki, odpady wielkogabarytowe itp., do którego osoby fizyczne mogłyby bezpłatnie je przekazywać.

W świetle powyższej analizy stwierdzić należy, że aby możliwa była realizacja przyjętych założeń w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, konieczna jest systematyka, rzetelność i konsekwencja we wspólnym działaniu zarówno mieszkańców jak też służb komunalnych i pracowników administracyjnych gminy.

*Sporządziła: Katarzyna Brzósiewicz
Biały Bór, dnia 30 kwietnia 2019r.*

Katarzyna Brzósiewicz

